

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

ALSALAMSKOLAN F-9
Alsalam Fritidshem
Läsåret 2021–2024

Innehåll

Presentation av Alsalamskolan

Inledning

1. Styrdokument
2. Visionen
3. Ansvarsområde
4. Diskriminering och diskrimineringsgrunderna
5. Kränkande behandling
6. Främjande arbete
7. Förebyggande arbete
8. Rutiner för akuta situationer
9. Arbetsgång för att anmäla och utreda kränkande behandling
10. Årshjulet
11. Referenser och vidare läsning
12. Anmälningssblankett
13. Utredningsblankett
14. Flödesschema kring skolans rutiner för att anmäla och utreda trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling till huvudman

Presentation av Alsalamskolan

Vi arbetar för att forma framtidens demokratiska medborgare där var och en har möjligheten att växa och utveckla sig själv till att bli en harmonisk och ansvarsställande individ. Vi arbetar ständigt med värdegrund och skolans värdeord - *kunskap, kärlek och fred*.

För att tillgodose alla önskemål finner du hos oss både förskolor, grundskola och fritidshem

Inledning

Skolan är en plats som ska förmedla de olika normer som speglar samhällets värdegrund. Normer är föreställningar, idéer och oskrivna regler som formar oss. Normer finns överallt, en del är skrivna och tydliga medan andra är oskrivna och lite luddiga. Vi anpassar oss oftast till de flesta normerna utan att ens reflektera. Genom normer styrs våra tankar och handlingar in i banor av normalitet vilket kan leda till marginalisering och utanförskap av den som inte upplever sig omfattas av normen.

Vi som arbetar i skolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje elev ska känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på skolan. Arbetet handlar också om att arbeta för en skola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer.

Enligt lag ska skolan upprätta planen mot diskriminering och kränkande behandling utifrån:

- Diskrimineringslagen 2008:567 3 kap.16§, Likabehandlingsplan
- Skollagen 2010:800 6 kap 8§, Plan mot kränkande behandling

1. Styrdokument

Internationell nivå

FN:s Barnkonvention

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.

Salamancadeklarationen

Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklarationen. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Nationell nivå

Skollagen

Skollagen (2010:800) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet ska utformas. 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen (2008:567). Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön och etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

Läroplan

Lgr 11 – Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

Kursplaner – anger vilka kurser som ingår i ett ämne och vilka mål som undervisningen ska sträva mot.

Lokal nivå

Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetsrutiner och dokumentation när elever riskerar att inte nå kunskapskraven.

2. Visionen

På Alsalamskolan arbetar vi aktivt med våra värdeord - *kunskap kärlek och fred*.

Kunskapande är en gemensam process. Genom ett långsiktigt och uthålligt arbete tar vi tillvara mångfalden i varandras kunskaper och erfarenheter i det livslånga lärandet.

Genom *Kärlek* får alla möjlighet att växa och utvecklas till sitt bästa jag. Detta sker i gemenskap och med förtroende för varandra.

Fred skapas genom acceptans och nyfikenhet för varandras olikheter. Med tillit och trygghet bygger vi ett gott samarbete mellan alla på skolan.

Alsalamskolans mål

Genom våra värdeord - *kunskap, kärlek och fred* arbetar vi med dessa övergripande mål:

- Ingen på Alsalamskolan ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Alla elever ska vara trygga och bli sedda.
- All personal på Alsalamskolan ska genast reagera och agera på all kränkande behandling.
- Alla elever ska uppnå kunskapskraven.

3. Ansvarsområden

Rektor ska:

- Varje år, i förebyggande syfte, se till att göra en kartläggning med hjälp av en enkät och analys utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns på skolan.
- Se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter och motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- Se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas.
- Kontakta andra myndigheter vid behov.
- Varje år tillsammans med elever och lärare utvärdera de förbättringsområden skolan arbetat med föregående läsår.
- Vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer se till att anmälan görs till rektor, att utredning görs skyndsamt, samt att åtgärder vidtas och dokumenteras. Anmälan görs därmed automatiskt till huvudman.
- Anpassa organisationen i ett för eleverna främjande perspektiv vid schemaläggning, lokalanvändning och schemabrytande aktiviteter.
- Ansvara för att ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och elever.

Alla som arbetar i skolan ska:

Känna till våra värdeord: *kunskap, kärlek och fred*, och jobba med dem på detta sätt:

- Se till så att eleverna har tillgång till en stimulerande miljö där de känner sig sedda och trygga.
- Medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen.
- Aktivt motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av individer och grupper.
- Visa respekt för den enskilda individen, och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.
- Ta del av och följa planen.
- Reflektera över och vara medveten om de normer och värderingar som hen förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Vidta åtgärder om någon elev eller vuxen upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Skolans personal ska arbeta för att:

- Eleverna uppvisar ett förhållningssätt mot andra elever och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- Eleverna arbetar aktivt med värdeorden kunskap, kärlek och fred.
- Eleverna påtalar för vuxna om hen ser eller hör något som drabbar en annan elev eller vuxen.
- En elev som upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt eller ser någon kamrat bli det vänder sig till någon av följande:
 1. Mentor
 2. Lärare
 3. Kurator
 4. Skolsköterska
 5. Specialpedagog
 6. Rektor
 7. Skolchef

Det är vårdnadshavarnas ansvar att:

- Ta kontakt med skolan om hen misstänker att hens eller andras barn är utsatt för någon form av kränkning i skolan.
- Samarbeta med skolan i skolans främjande och förebyggande arbete.

Förankring av planen

- Vid introduktion av nya elever ansvarar mottagande lärare för att information lämnas om gällande plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Vid nyanställd personal ansvarar rektor för att all information om planen erhålls.
- Rektor aktualiserar kontinuerligt planen med all personal vid APT.
- Lärarna informerar eleverna om planen under första klassrådet.
- Aktuell plan ska finnas på skolans hemsida.

Representanter från de olika enheterna som håller i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling:

1. Ledningsgruppen
2. Klassmentorer
3. Arbetslag F-3
4. Arbetslag 4-6
5. Arbetslag 7-9
6. Arbetslag EHT
7. Arbetslag fritidshemmet

Delaktighet

Personalen har varit delaktiga i att revidera planen inför läsåret 2021–2022.

Elevernas delaktighet sker i samband med klassråd, elevråd och elevenkäten som ligger till grund för kartläggningen.

Vårdnadshavare: Den färdiga planen publiceras på skolans hemsida som vårdnadshavarna får ta del av.

4. Diskriminering och diskrimineringsgrunderna

Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön och etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. (Diskrimineringslagen (2008:567))

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

DISKRIMINERING är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån de sju olika diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt, strukturell, passiv och aktiv.

Det finns sex former av diskriminering:

1. direkt diskriminering
2. indirekt diskriminering
3. bristande tillgänglighet
4. trakasserier
5. sexuella trakasserier
6. instruktioner att diskriminera

Direkt diskriminering - när lika behandlas olika

Innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan sett utifrån diskrimineringsgrunderna, d.v.s. orättvis eller missgynnande behandling av en elev t.ex. på grund av dennes kön.

Indirekt diskriminering - när olika behandlas lika

Till synes neutrala bestämmelser och regler missgynnar en elev i samband med diskrimineringsgrunderna, d.v.s. någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt men som får en diskriminerande effekt i praktiken, t.ex. att inte tillåtas specialkost p.g.a. religiösa skäl.

Bristande tillgänglighet

Skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av bristande tillgänglighet. Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier

Trakasserier är en behandling som kränker ett barns värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, d.v.s. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning. Trakasserier är med andra ord när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde och detta kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för **sexuella trakasserier**. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktion att diskriminera

Att en rektor eller en person med en liknande maktposition ger instruktioner till någon annan att besluta eller bete sig på ett sätt som leder till diskriminering.

Våra elevers exempel på trakasserier:

- När man kallar varandra för fula saker.
- När någon blir retad.
- Någon får aldrig vara med.
- Någon får inte vara med och bestämma.
- Någon säger vilken ful tröja varje dag.
- Att man inte får vara med, säger dumma saker.

Diskrimineringsgrunder utifrån lagen om likabehandling

1. kön
2. etnisk tillhörighet
3. religion och annan trosuppfattning
4. funktionsnedsättning
5. sexuell läggning
6. könsidentitet eller könsuttryck
7. ålder

Kön - Förskola och skola ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskola och skola ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Etnisk tillhörighet - Förskola och skola ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskola och skola har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning - Förskola och skola ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Funktionsnedsättning - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionsnedsättningar. Funktionsnedsättningar är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuell läggning - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas t.ex. homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet.

Könsidentitet eller könsuttryck - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av könsidentitet eller könsuttryck. Med könsidentitet eller könsuttryck menas en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Ålder - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Exempel på vad som är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Kön: en tjej vill göra sin praktik på en målerifirma vilket hon blir avrådd från med argumentet – Det är för hårt arbete för en tjej. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet: en elev är kurd. Hans lärare tycker sig ha dåliga erfarenheter av kurder och ger därför eleven mindre talutrymme och uppmärksamhet än övriga elever. (diskriminering)

Funktionsnedsättning: en elev som har ADHD blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under lektionen. En dag klarar inte läraren av situationen utan skickar hem hen med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på skolan. (diskriminering och bristande tillgänglighet)

Ålder: en elev är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad p.g.a. detta. (trakasserier)

5. Kränkande behandling

Förskolan och skolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som annan kränkande behandling.

Kränkande behandling

Kränkningarna kan äga rum mellan elever eller mellan personal och elever. En kränkning är när man blir illa behandlad så man känner sig ledsen, sårad eller mindre värd. Ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Lagen ska täcka in alla former av kränkande behandling som saknar koppling till diskrimineringsgrunderna. Det kan vara mobbning, men även enstaka händelser som inte är mobbning. Mobbning är när en eller flera individer upprepade gånger och över tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer.

Våra elevers exempel på kränkande behandling:

- När man blir putad eller slagen.
- När någon skrattar åt en.
- När någon säger att mina saker inte är fina.
- När man inte får vara med och leka.
- När någon retas för att man kissat på sig.
- Tar stryptag, kastar sten, drar i håret eller brottar ner.
- När man inte låter andra vara med och bestämma.
- Man slåss eller säger elaka saker.
- Man tar saker från sina kompisar utan att fråga.
- Någon slåss eller sparkas varje dag.
- Man ångrar sig när något är bestämt.
- Man river sönder någons fina teckning.
- Retas, slåss, viskar eller att man inte får vara med.

Kränkningar kan vara

- Fysiska t.ex. slag, knuffar, tafsande
- Verbala t.ex. att bli hotad, kallad för hora, bög
- Psykosociala t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
- Text- och bildburna t.ex. klotter, brev, lappar och genom sociala medier (nätmobbing).
- Materiella t.ex. att någon tar eller förstör saker.

Ordförklaring

Främjande arbete

Utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete

Att eliminera brister som framkommit genom analys av den årliga elevenkäten om trygghet och ett likvärdigt bemötande.

Åtgärdande arbete

När personal får vetskap om att en elev har utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart.

6. Främjande arbete

”Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna tillbringar på skolan. Det handlar bland annat om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever, hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter.” (”Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”, Skolverket 2014)

Mål

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Att alla arbetar utifrån värdeorden *kunskap, kärlek och fred*.

Syfte

Syftet är att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde. Dessa främjande insatser bedrivs i arbetslagen för att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Dessa främjande insatser bedrivs gällande:

Kön:	<ul style="list-style-type: none">• Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett kön• Arbetar med barnkonventionen• Lekar• Samarbetsövningar• Film och diskussion kring film• Samtal om genus och skillnaden mellan biologiskt kön, juridiskt kön och genus
Etnisk tillhörighet:	<ul style="list-style-type: none">• Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett etnisk tillhörighet• Arbetar med barnkonventionen• Temaarbeten• Samtal om olika nationaliteter och folkgrupper i världen
Religion eller annan trosuppfattning:	<ul style="list-style-type: none">• Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett religion eller trosuppfattning• Arbetar med barnkonventionen• Skapar förståelse för olika religioner och livsåskådningar genom att arbeta med dessa
Sexuell läggning:	<ul style="list-style-type: none">• Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett sexuell läggning• Arbetar med barnkonventionen• Lekar• Samarbetsövningar• Samtal om familjekonstellationer och allas lika värde• Diskussioner kring ord och begrepp med kränkande innebörd
Funktionsnedsättning:	<ul style="list-style-type: none">• Samtalar om att alla är lika viktiga och lika mycket värda• Arbetar med barnkonventionen• Diskussioner kring ord och begrepp med kränkande innebörd• Kartläggning av tillgänglighet i skolmiljön• Miljö- och läromedelsanpassningar

Könsidentitet och könsuttryck:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett könsidentitet och könsuttryck • Arbetar med barnkonventionen • Lekar • Samarbetsövningar • Arbete med normer och värderingar • Arbete ur ett HBTQ-perspektiv • Tema kroppen
Ålder:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett ålder • Arbetar med barnkonventionen • Utflykter tillsammans i de olika arbetslagen, där eleverna arbetar i åldersblandade grupper • Temaarbete med åldersblandning • Lekar • Samarbetsövningar

7. Förebyggande arbete

”Som grund för det förebyggande arbetet ligger systematiskt insamlad kunskap om elevernas situation på skolan. De förebyggande insatserna måste bygga på kunskaper om elevernas relationsarbete och hur trakasserier och kränkningar uppstår. All skolpersonal behöver äga denna kunskap för att kunna upptäcka och hantera situationer där elever far illa, eller riskerar att göra så. Skolans elever är de som är de verkliga experterna på hur det är att vara elever på just denna specifika skola.” (Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”, Skolverket 2014)

Mål

Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla. Förebyggande åtgärder bygger på de risker skolan har identifierat i kartläggningen (vi kartlägger med hjälp av trygghetsenkät, observationer, utvecklingssamtal, rastvärdar, och trygghetsvandringar).

Syfte

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten.

Trygghetsenkäten genomförs i mars. För att eleverna ska vara bekanta med begreppen i enkäten genomförs enkäten i samband med att de olika grupperna har tagit upp dem.

Utifrån analys av trygghetsenkäten fokuserar vi på följande:

- att eleverna upplever att de är delaktiga och har inflytande över sin skoldag.
- att eleverna känner trygghet och att inte kränkningar eller trakasserier förekommer i klassrum, matsalar, omklädningsrum, toaletter, korridorer eller vid friluftsdagar.

Personalen på Alsalamskolan ska vara uppmärksam och jobba förebyggande på följande sätt:

Normer och värderingar

Områden som berörs av åtgärden:

Kränkande behandling och de sju diskrimineringsgrunderna

Mål:

Att ett normkritiskt förhållningssätt genomsyrar skolans verksamhet. Alla elever ska få ta del av demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Insatser:

Vi arbetar på ett liknande sätt inom personalgruppen.

Vi genomför aktiviteter i olika gruppkonstellationer.

Vi genomför normkritiskt arbete utifrån diskrimineringsgrunderna som planeras i samverkan mellan EHT och lärare.

Vi arbetar för att eleverna ska vara delaktiga i det dagliga arbetet.

Vi har ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Vi har vuxennärvaro genom rastvärdar.

Vi skapar tydliga rastaktiviteter genom att ha en materialvagn och lekvärd.

Vid distansundervisning finns kurator tillgängliga för samtal för att förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Utvärdering:

Genomförs i maj/juni och sker i arbetslagen, elevråd, klassråd och av övrig personal.

Ansvarig:

Arbetslagen och övrig pedagogisk personal samt de olika kompetenser som finns inom EHT.

Tidpunkt: Hela läsåret

Språkbruk

Områden som berörs av åtgärden:

Kränkande behandling och de sju diskrimineringsgrunderna.

Mål:

Alla på skolan ska använda ett språk som är fritt från nedsättande ord. I språkbruket inkluderas digital kommunikation.

Insatser:

Vi tänker på hur vi pratar och skriver om varandra på skolan.

Vi arbetar för att svenska ska kunna vara det huvudsakliga kommunikationsspråket i skolan.

Vi för, tillsammans med studiehandledare, en diskussion med eleverna om vad som är ett okej språkbruk.

Vi har ett nära samarbete med vårdnadshavare.

Vid distansundervisning finns kurator tillgängliga för samtal för att förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Utvärdering:

Genomförs i maj/juni och sker i arbetslagen, elevråd, klassråd och av övrig personal.

Ansvarig:

Arbetslagen och övrig personal.

Tidpunkt:

Hela läsåret

8. Rutiner för akuta situationer

Om en elev har blivit utsatt för kränkande behandling är huvudmannen skyldig att vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar av eleven. Det är viktigt att åtgärder sätts in snabbt. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- grupp- och organisationsnivå. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.

- Personal som får kännedom om att en elev eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier anmäler händelsen till rektor. Detta gäller även vid nätkränkning som på ett eller annat sätt kommer till skolans kännedom.
- Rektor är ansvarig för att utredning och uppföljning av det som inträffat ska påbörjas så snabbt som möjligt efter händelsen.
- Vid behov genomförs konfliktlösningssamtal under ledning av elevhälsoteamet. Om elev/elever inte följer överenskommelse som träffats kan åtgärder som varning, skriftlig varning, avstängning bli aktuellt enligt Skollagen (SFS 2010:800) kapitel 5.
- Vid fysisk skada kontaktas skolhälsovården. Om personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling gentemot elev är rektor eller någon annan med motsvarande ledningsfunktion ansvarig för utredning och uppföljning.
- Vårdnadshavare informeras.
- Rektor avgör vilka övriga som ska informeras om det inträffade.
- Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras om anmälan till andra myndigheter (t.ex. socialtjänst, polis, arbetsmiljöverket).
- Arbetet ska dokumenteras i formuläret ”Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”.

Tänkbara åtgärder kan vara att:

1. Ha samtal med elever och eventuellt vårdnadshavare. Detta gäller även vid distansundervisning.
2. Ha samtal med den i personalen som har utsatt eleven för kränkande behandling.
3. Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
4. Tilldela en resurspedagog för den eller de som kränker.
5. Se över gruppindelningar och schemaläggning.
6. Göra insatser med hjälp av kurator, specialpedagog och psykolog.
7. Genomföra disciplinära åtgärder inom ramen för bestämmelserna i skollagen respektive de arbetsrättsliga reglerna.

9. Arbetsgång för att anmäla och utreda kränkande behandling

Bakgrund

I skollagen regleras skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling i förskole- och grundskoleverksamhet (skollag 2010:800, 6 kap 10 §).

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).”

Utredning och vidtagande av åtgärder vid anmälan om kränkande behandling och/eller trakasserier är delegerat till förskolechef och rektor. (enligt 6 kap 10§ skollagen och 2 kap 7§ diskrimineringslagen)

Syfte

Rutinen syftar till att tydliggöra arbetsgången och ansvar för att uppfylla kraven i skollagen (2010:800) gällande att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling i förskole- och grundskoleverksamhet.

Ansvar

Rektor ansvarar för att rutinen följs och är känd för lärare, fritidshemspersonal och annan personal som möter elever i skolan.

Uppföljning av rutinen

Uppföljning av rutinen ingår i kvalitetsrapporten och görs i dialog mellan huvudmannen och rektor. Rutinen revideras vid behov.

Rutin

Nedan beskrivs arbetsgången för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Rutinen utgår från skollagen och huvudmannens delegationsordning.

Nr	Att göra	Tidpunkt	Hur	Ansvarig
1.	All personal som får kännedom om att en elev eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier anmäler händelsen till rektor.	Skyndsamt	Formuläret "Anmälan om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering" fylls i digitalt och skickas automatiskt till rektor och huvudman.	All personal som får kännedom om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.
2.	Rektor inleder utredning av omständigheterna kring händelsen och vidtar i förekommande fall åtgärder.	Direkt efter att hen fått kännedom om händelsen.	Dokumenteras löpande i formuläret "Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering".	Rektor
3.	Uppföljning av händelsen görs till rektor- av den som gjort anmälan.	Efter en (eller två) veckas period.	Görs via en anteckning till rektor.	Anmälaren
4.	Rektor sammanfattar resultatet från utredningen	När utredningen är klar (även om det finns fortlöpande åtgärder)	Dokumenteras i blankett för utredning samt digitalt formulär som skyndsamt skickas till huvudman.	Rektor
5.	Huvudmannen ska skyndsamt: <ol style="list-style-type: none"> 1. utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna 2. Vidta åtgärder i förekommande fall som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. 	Skyndsamt efter rektors utredning.	Utredningsformulär och blankett	Huvudman
6.	Beslut om uppföljningsdatum och ansvarig person ska tas av rektor.	När utredningen är genomförd.	Dokumenteras i formuläret "Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering".	Rektor
7.	Återkoppling till anmälaren.	Vid uppföljning eller avslutad utredning.	Personligen	Rektor
8.	När rektor beslutar att avsluta utredningen ska den arkiveras digitalt och journalföras i Prorenata.	Direkt när utredningen är avslutad.	Dokumenteras i formuläret "Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering".	Rektor

10. Årshjul

Nr	Månad	Aktivitet	Ansvarig	Kommentar
1.	augusti	<ul style="list-style-type: none"> Giltig plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras och implementeras för elever och personal. 	Ledningsgruppen Klassmentorer Arbetslag F—3 Arbetslag 4–6 Arbetslag 7–9 Arbetslag EHT Arbetslag fritidshemmet	Vid skolstarten
2.	september	<ul style="list-style-type: none"> Information om plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras vid första föräldramöte för både skolan och fritidshemmet. Utvecklingssamtal. 	Arbetslag F–3 Arbetslag 4–6 Arbetslag 7–9 Varje klassmentor Arbetslag fritidshemmet	
3.	oktober	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av plan mot diskriminering och kränkande behandling och förslag till riskområde Tillgänglighet kartläggs. Otrygga platser kartläggs och åtgärder genomförs. 	Ledningsgruppen Klassmentorer Arbetslag F–3 Arbetslag 4–6 Arbetslag 7–9 Arbetslag EHT Arbetslag fritidshemmet	22–23 oktober
4.	november	Trygghetsenkät för personal (BRUK) Trygghetsenkät för elever	Ledningsgruppen	1–16 november
5.	december	<ul style="list-style-type: none"> Sammanställning av BRUK. Sammanställning och uppföljning av anmälningar om kränkande behandling. Analys och åtgärder och dokumentation av anmälningar. Plan för åtgärder och omgående verkställande utifrån analys. 	Ledningsgruppen	10–18 december
6.	januari	Analys och utvärdering av trygghetsenkäter för personal. Bruk	Ledningsgruppen	1–15 januari
7.	mars			
8.	april	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skolmiljö, otrygga platser och tillgänglighet. Sammanställning av trygghetsenkäter för elever. 	Ledningsgruppen	10–19 april
9.	maj-juni	<ul style="list-style-type: none"> Resultat av vårterminens trygghetsenkät för elever presenteras och analyseras. Elevmedverkan i Plan mot diskriminering och kränkande behandling påbörjas via klass- och elevråd. Otrygga platser kartläggs och åtgärder genomförs. Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas och revideras 	Ledningsgruppen Klassmentorer Arbetslag F–3 Arbetslag 4–6 Arbetslag 7–9 Arbetslag EHT Arbetslag fritidshemmet	20 maj-5 juni

11. Referenser och vidare läsning

Bauman, S., & Del Rio, A. (2006) preservices teachers' responses to bullying scenarios: Comparing physical, verbal and relational Bull.ying. *Journal of Educational psychology*. 98, 219-231. Doi: 10. 1037/0022-0663. 98. 1.219

Björkvist, K. (1994). Sex differences in physical, verbal, and indirect aggression: A review of recent research. *Sex roles*. 30, 177–188. Doi: 10. 1007/BF01420988

Friends. (2017). *Friends nätrapport*

Diskrimineringslagen SFS 2009:567

DO, BEO & Skolinspektionen (2011). *Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling*. En handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i skolan. Stockholm: Skolverket.

DO (2012). *Lika rättigheter i skolan - handledning*. Stockholm: DO. Skollagen SFS 2010:800. Skolinspektionen kvalitetsgranskning rapport 2010:1 *Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling*.

Skolverket rapport 353, 2011. *Utvärdering av metoder mot mobbning*.

Skolverket (2012). *Allmänna råd och kommentarer. Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*. Stockholm: Skolverket.

15. Flödesschema kring skolans rutiner för att anmäla och utreda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling till huvudman

